

Jarðarferðin hjá gamla dekninum á Nesi gav doypifunturin í Fríðrikskirkjuni:

Kirkjan fylgdi honum – líka til tað síðsta

Ynskið hjá Johan Fr. Lamhauge, ið var deknur í Nes kirkju í 34 ár, var at sleppa at enda tænastuna við at lesa inngangsbønina í nýggju kirkjuni, tá hon varð vígd. Men hóast honum ikki untist at uppliva vígsluna – hann doyði 15. januar í ár – hevur hann kortini sett sín dám á Fríðrikskirkjuna. Í staðin fyri at senda blómur og kransa, vórðu fólk biðin um at lata eina peningagávu, og fyri hesa gávu varð keyptur doypifunturin í nýggju kirkjuni

At tað ikki var óuppiborið, tá gamli deknurin og skúlastjórinn á Toftum, Johan Fr. Lamhauge, fekk medalju í silvuri frá Margrethu drotning fyri trúgva tænastu, eru óivað øll samd um.

Lívið hjá Johan var fyri ein sera stóran part kirkjan og skúlin.

Hann varð borin í heim á Toftum 15. august 1916, og vóru foreldrin Jacob Lamhauge, kongsbóndi í Lamba og Nicolina Lamhauge, fødd Petersen, úr Saltnesi.

Valdi skúlavegin

Hóast faðirættin var gomul bóndaætt, valdi Johan at ganga skúlavegin, og veturin 1934-35 var hann næmingur á Føroya Fólkaháskúla.

Sama ár, sum hann varð liðugur á háskúlanum, fór hann á læraraskúla í Havn,

og hann tók læraraprógv har í 1938.

Longu sama ár, sum hann hevði tikið prógv, byrjaði hann sum vikarur á Ströndum, í Seldarfirði, Gøtu, Skálabotni, innan Glyvur og í Lamba.

Tá hann var á Ströndum, búði hann hjá systir síni Sannu, ið var gifti við Bartali í Kass. Har knýttust vinarbond millum hann, ið var yngsti sonur í sínari familju, og systirsonin Jákup, ið var elsti sonur í sínari familju.

Hesi vinarbond vóru so mangan sjónsk, tá Jákup Kass gjørdist prestur á Nesi, har Johan var deknur. Teir vóru eins nógv vinmenn og teir vóru skyldmenn.

Í oktober mánaði 1941 gjørdist Johan annarlærari á Toftum, og í mars 1954 gjørdist hann fyrstulærari, fyri síðani í september 1969

at gerast skúlastjóri við Tofta Skúla.

Í hesum starvi sat hann, til hann í august mánaði 1986 fór frá fyr: aldur – 70 ára gamal.

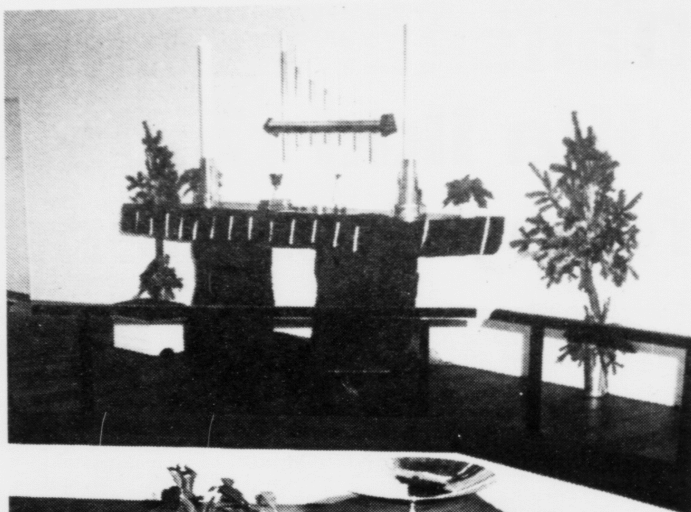
Johan giftist 17. desember 1946 við Petronellu Kristinu, fødd Olsen, ið var ættað av Toftum. Hon var dóttir Sámal J. Olsen, skipara og Jóhannu Olsen.

Saman fingur Johan og Petronella fimm børn. Tey eru Hanna Petersen, Jákup Lamhauge, Nicolina Lamhauge, Louisa Joensen og Sámal Lamhauge. Trý tey fyrstu bigva á Toftum, og hini bæði á vikavist í Havn og niðri í Danmark.

Deknur í 34 ár

Sunnudagin 18. januar í 1960 var Johan settur sum deknur við Nes kirkju, og hesa tænastu røkti hann í trúfesti líka til hann doyði 15. januar í ár.

At Johan gjørdist deknur, kom ikki minst av, at hann var framúr góður uppleisari. Á læraraskúlanum hevði hann lært at lisið hjá einum, ið kallaðist Vagn Relling. Fakið kallaðist retorikkur, og tað var ikki óvanligt, at Relling í tímunum á læraraskúlanum læt Johan lesa

Doypifunturin í Fríðrikskirkjuni – peningurin, ið varð latin við jarðarferðina hjá Johan Fr. Lamhauge, ið var deknur í Nes kirkju í 34 ár, hevur gildið hann. Doypifunturin er gjørdur úr føroyskum gróti – eini súlu úr Froðba, ið Hogni W. Larsen, ið hevur teknað Fríðrikskirkjuna, hevur skorið til og lagt til rættis við messingskál

Mynd: Hilmur Jan Hansen

upp, so hinir næmingarnir har kundu sleppa at hoyra, hvussu tað átti at gerast.

Eisini hevði Johan tann fyrstingur, at hann var frímodigur og tordi væl at stíga fram, har tað kravdist. Hann hevði altíð sínar avgjörðu meiningar um tingini, og tær setti hann ikki undir skeppumálið, men kom fram við teimum til rætta tíð og á røttum stað.

Slóðaði fyri kirkjufólkinum

At vera deknur tá í tíðini, var ikki altíð bara sum at siga tað, tí tú skuldi vera fyrstur í kirkjuni og eitt nú hava sett sálmanumrini upp, áðrenn kirkjufólkið var komið og hevði sett seg í stólararnar.

Tí var umráðandi at fara frá húsum í so góðari tíð, at tú fekk lagt upp fyri alt tað, ið kundi gera ferðina av Toftum og út á Nes drúgva.

– Vanliga fór pápi frá húsum klokkan eitt korter til tólv, so hann hevði trý korter at koma fram í og gera alt klárt. Men var kediligt veður, noyddist hann sjálvandi at fara fyrri frá húsum, greiðir sonur Jákup frá.

– Var kavi komin niður um náttina, var mangan

tøssut at fara sum tann fyrsti gjøgnum bygðina, tí hvørt einasta fet var gjøgnum allar fannirnar, ið kundi vera á vegnum. Eingin hevði slóðað fyri, so tí ber eisini til at siga, at pápi mangan bókstaviga slóðaði kirkjufólkinum vegin út í Nes kirkju.

Jákup sigur, at hann einaferð spurdi pápa sín, um hann ongantíð var bangin fyri at fara einsamallur í kirkjuna í myrkri og kanska eisini vánaligum veðri.

– Hví skuldi eg veri tað. Eg fari jú í lógligum ørindum, svaraði Johan honum tá.

Altíð væl fyrireikaður

Eitt annað eyðkenni við Johan í tænastuni sum deknur var, at hann altíð var væl fyrireikaður. Tað kom soleiðis ikki fyri, at hann ikki hevði lisið lesturinn í hvussu er einaferð, áðrenn hann fór í kirkjuna at lesa.

Og kirkjufólkið á Nesi – yngri sum eldri – minnst uttan iva, hvussu væl Johan dugdi at innliva seg í lestrararnar. Var talan kanska um ein dapran lestur, merktist tað eisini á upplestrinum, og tað sama, um talan var um ein lestur, ið legði upp

til gleði og sigrandi tónar. Ált hetta megnaði Johan so væl, at hann var tiltikin um alt landið sum óføra góður lesari.

Eisini í øðrum sambandi varð nýtsla gjørd av hansara gávum í so máta, og hann læs ofta søgur á jólafestum og við onnur høvi.

Sang fyri líki

Sangari var Johan eisini góður, og hann plagdi at vera tann, ið skuldi syngja fyri, tá sungið var fyri líki. Áfrat sær hevði hann eisini fleiri aðrar góðar sangarar, so hóast hetta kanska ikki var tað mest upplýftandi høvið til sang, gekk sangurin mangan sera væl – eisini á kirkjugarðinum.

Tað lá væl fyri hjá Johan at syngja høgt – men tó ikki ov høgt. Og tí eydnaðist tað honum og hinum sangarunum at fáa fólk at syngja væl við.

Onkra hendinga ferð, tá einki orgulspæl var í kirkjuni, sang Johan eisini fyri har.

Skyldmenn og vinnmenn

Tað er ikki yvir at dylja, at tað var við einum ávisum stoltleika, at Johan sum

Johan Fr. Lamhauge við tænastumedaljuni – úr silvurið, ið hann fekk frá Margrethu drotning fyri trúgva tænastu í kirkju og skúla

Mynd: Jøddih Johannesen